

NAS GLAS

Glasiło Osrednje Zveze javnih nameščencev in upokojencev
= za Slovenijo v Ljubljani. =

Cena posamezne številke 2 K 50 vln.

„NAS GLAS“ izide vsak četrtek.
 Celoletna naročnina K 100.—
 Polletna naročnina K 50.—
 Četrletna naročnina K 25.—
 Za inozemstvo je dodati poštnino. Oglasi po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta številka 20 II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamik. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

PROFESOR JOŽEF REISNER.

Novi zakon o draginjskih dokladah.

Ljubljana, 2. jan. 1922.

Na shodu v Mestnem domu dne 30. decembra sem opisal vso težavno pot, da smo o božičnih praznikih prišli do novega zakona. Naprej sem vedel, da bo z vseh strani dosti protestov. Kolikor mi bo čas dopuščal, bom na sestankih in v „Našem glasu“ odgovarjal. Vse resno misleče tovariše opozarjam na svoj poziv uredništvu v „Jutru“ z dne 1. jan. 1922. (Prinašamo ga v ponatisu. Op. ur.)

Predvsem naj povdarim, da se je z novim zakonom doseglo vse, kar je za sedaj sploh bilo mogoče. Če se kdo oglasi, kakor je to storil neki sodnik na mojem sestanku v K., da njemu nič mar, ali ima finančni minister denar ali ne itd., potem je seveda vsaka nadaljnja diskusija odveč!

Današnji izdatki za državne nameščence so okroglo 2.200.000.000 dinarjev letno! 2¹/₂ milijarde! Letošnji in lanski državni budžetni deficit znašata po 1 milijardo din.! Povišek po novem zakonu se danes ne da še točno ugotoviti, presega pa gotovo novih 300 milijonov dinarjev letno, torej dnevno 3¹/₃ milijona kron! Če ne maramo videti teh števil, če nečemo razmišljati o tem, če nečemo sodelovati v tem pogledu pri saniranju naših državnih financ, nismo „državotvorni elementi“ in vsi naši „protesti“ so ničevi.

Naša država ima 12 milijonov prebivalcev, državnih uslužbencev pa okroglo 200.000. Na vsakih 60 prebivalcev pride 1 državni uslužbenec, v Avstriji je prišel 1 drž. uslužbenec na menda okroglo 90 prebivalcev. Izračunajte, koliko nas je preveč! V najkrajšem času se mora reducirati število tistih, ki prejema plače in doklade iz državne kase. Poglejte malo po svetu, kako je morala nastopiti češko-slovaška republika v zadnjem času, ki je znižala plače, kako je nastopila Francija in kako je nastopila Italija z zakonom od 13. avgusta št. 1080 o reformi državne administracije, odpuščanju iz službe in znižanju števila uslužbencev!

Še bolj nezadovoljne so danes kategorije slug. V tem pogledu sem dobil naravnost očitke, da je moja krivda, če oni skoraj ničesar ne pridobe. Da je ravno ljubljanski sluga najmanj pridobil, je res pridobil pa je več sluga na deželi. Prej niso imeli enakih draginjskih doklad. zdaj so izenačeni po vseh draginjskih razredih cele države razven Beograda, Sušaka in Zemuna. Od 200.000 državnih uslužbencev je okroglo 62.000 uradnikov, 138.000 pa iz kategorije poduradnikov in slug. Jaz sem po budžetu za leto 1922 sestavljal primerjalne tabele za višine rodbinskih prispevkov. Nisem še gotov, toda že se vidi zanimiv rezultat. Od draginjskih doklad sploh odpada pri uradništvu 60% na osebne doklade, 40% na rodbinske doklade, pri ostalih kategorijah 30% na osebne doklade, 70% na rodbinske doklade. Recimo, da je po novem zakonu s priboljškom

prizadetih 120.000 oseb (ker na teritoriju Srbije in Črne gore ne pridobijo ničesar, samo mi smo se z njimi v rodbinskih dokladah izenačili!), je med temi uradnikov 34.000, poduradnikov slug itd pa 96.000! Od poviška 300 milijonov dinarjev odpade na uradništvo morebiti 120 milijonov dinarjev in to 72 milijonov na osebne doklade, 48 milijonov na rodbinske doklade, na ostale kategorije 180 milijonov in to 54 milijonov na osebne doklade, 126 milijonov pa na rodbinske doklade.

Ne pozabite, sluga, da so rodbinske doklade izenačene po 5 din.! Lahko Vam povem, da so bili v Beogradu predlogi za 4 din. slugam, 5 din. uradnikom. Jaz sem to preprečil! Da pa ne bom nikoli ustregel nekemu svojemu prijatelju z ljubljanske pošte in tudi ne nekemu mestnemu uslužbencu na ljubljanskem živilskem trgu, sem vedel prej.

Uradništvu!

Naše takozvano uradniško vprašanje je prišlo končno v razpravo pred zakonodajno skupščino. Ne obstoji več samo borba posameznih organizacij za izboljšanje gmotnega stanja, nastopil je resni čas za razmišljanje o reviziji in redukciji uradništva.

Uradništvo je pozvano, da pri tem delu sodeluje. Ali smo za to delo pripravljeni? Bojim se, da premalo. V hudih borbah za kruh smo izgubili iz oči splošne interese. V vsiljenem egoizmu smo sami ustvarili nevzdržne razmere med različ-

LISTEK.

DR. FR. Z.

Kako sem jaz služil.

(Dalje.)

Bil je krasen dan. Po tleh je bilo prvič malo pomrznilo, nebo pa čisto, temno modro, brez najmanjšega oblaka. S svežim snegom pokriti Grintavci so žareli in se lesketali, obliti od zlate solnčne luči. Zamaknjen sem zrl vanje in prsi so se mi širile in polnile s prijetnimi čustvi. Bil je to eden tistih redkih dni v življenju, ko si ob misli, da bo treba enkrat umreti, po tihem praviš:

»Če nič drugega, ta dan sem doživel!«

Kamnik je napravil name takoj najboljši vtis. Sicer je bilo sredi mesta še vse v neredu, ker so tisto leto ravno Klanec prekopal, tako da z mojim dobrim spremljevalcem niti na Mali grad nisva mogla, a sicer je kazalo mestece vsepovsod tako prijazno lice, da sem se takoj čutil domačega.

Precej drugi dan po mojem prihodu sem se zglasil v uradu okrajnega glavarstva. Vodil je okrajno glavarstvo v Kamniku tistikrat vladni tajnik pl. Ruling, hud Nemec, a sicer koncilijanten in vseskozi pošten človek. Sprejel me je rezervirano in hladno. Zakaj, sem doznal šele pozneje. Z deželnim predsednikom Winklerjem sta si bila huda nasprotnika. Ruling je Winklerja v tedanjem glasilu kranjskih nemškutarjev, ljubljanskem »Tagblattu« često ostro napadal, kar je bilo zadnjemu dobro znano. Ruling je zaradi tega domneval, da sem prišel z nalogom, da bi nadzoroval njegovo početje. No, ko se je bil prepričal, da sem sicer odločen Slovenec, a odkrit značaj, ki bi se ne dal od nikogar porabiti za tak posel, zlasti pa, ko me je bil začel ceniti kot delavca, se mu je lice meni nasproti nekoliko razjasnilo. Malo navskriž sva si seveda vedno bila. V tistih časih je še mnogo naših občin uradovalo nemško, tako tudi v kamniškem okraju. Jaz sem začel vsem občinam brez razločka dopisovati slovensko. To mu ni bilo prav. Toda povedati se mi sam tega ni upal, ampak se je po-

taknil za okrajnega tajnika Troho, rojenega Idričana, ki mi je opetovano opomnil, da nekaterim občinam ni po volji, da se jim pošiljajo slovenski ukazi. Navedel mi je celo imenoma nekaj županov, ki so baje prosili, da bi se jim še nadalje dopisovalo nemško. Jaz sem pa na kratko odvrnil, da ne verjamem, da bi bila stvar taka.

»Sicer pa,« sem dostavil, »smo na Slovenskem in zato smatram za edino pravilno, da se občuje z občinami v slovenskem jeziku!« Moja odločnost je učinkovala tako, da je šlo odslej tako, kot sem jaz hotel.

Res pa je, da so me šli nekateri kamniški »purgarji« še pozneje enkrat, ko Rulinga že ni bilo več v Kamniku, tožiti k okrajnemu glavarju, da sem pri neki obravnavi — šlo je za ustanovitev zadrug — govoril tako »visoko« slovensko, da me niso razumeli in da bi raje videli, če bi pri takih prilikah nemško govoril.

No, jaz sem vztrajal na svojem stališču in občine so kmalu začele vse vprek uradovati slovensko.

(Dalje prih.)

nimi kategorijami uradništva. Novi socialni nazori so postrili nasprotja med nižjimi in višjimi uslužbenci. V državne službe je prišlo mnogo ljudi, ki nimajo ne potrebne strokovne kvalifikacije, ne poklica.

Sklicujemo se na častni pridevek „državotvorni elementi“! Pokazati nam bo kmalu, ali smo to v resnici; ali umejeno svoje interese vzporediti z državnimi interesi. Narod in njegovi poslanci se morajo uveriti, da smo narodu potrebni in da svojo nalogo tudi napram narodu izpolnjujemo.

Organizacije, ki ste se v svojem sedanjem delu oddaljile od drugih, povrnite se k skupnemu, smotrenemu in resnemu postopanju!

Prof. Josip Reisner,
narodni poslanec.

IVAN GORAZD (Višnja gora):

Pijančevanje.

Zdaj krožijo po uradih odloki, v katerih se javne nameščence svari pred pijančevanjem, ki se baje med državnimi uslužbenci zelo širi.

Človek bi skoraj svojim očem ne verjel. Saj menda vsi javni nameščenci prav dobro vemo in še huje občutimo, da si niti za največjo potrebo v boleznih ne moremo privoščiti kapljice vina. Veliko jih je, ki že mesece in leta niso gostilne znotraj videli; nedavno je nekdo natanko izračunal, da si niti nadsvetnik v VI. činovnem razredu s svojimi službenimi prejemki še navadnih dnevnih potrebščin ne more nabaviti, za obleko, obutev, zdravila, kulturne potrebe in šolanje otrok mu pa celo nič ne ostaja. In vendar naj bi javni nameščenci pijančevali? Saj to skoro ni mogoče!

Lahko trdim, da ni enega javnega nameščenca od prvega svetnika pa do zadnjega sluga, ki bi bil toliko srečen, da bi se lahko zadnjega dne v mesecu pohvalil, da mu je ostalo od njegove plače za liter vina.

Največ jih je, ki že po 15. v mesecu skrbijo s čim bodo preživeli sebe in svojo družino do prihodnjega 1.

Saj sedanjí gmotni položaj javnih nameščenecv tudi ni v skladu z njih socialnim stališčem. Uslužbenci hodijo v ponošenih, zakrpanih oblekah, njih žene in otroci pa kakor cigani, da se že na ulici takoj spozna javnega nameščenca in njih otroke.

Če se pa le pripeti, da se kdo izmed javnih nameščenecv napije, pa to gotovo ni posledica njegovega dobro situiranega gmotnega položaja, ali njegove mastne plače. Pač ga žene v to njegova beda, ker gleda s topo resignacijo v bodočnost ter išče v pijači utehe in pozabljivosti svojega gorje. Mislili smo, da so taki slučaji le izjemni.

Pa tu stoji črno na belem, da prihajajo od raznih strani na pokrajinsko upravo pritožbe. Tedaj mora že biti nekaj resnice na tem. Menda se nam vsiljuje vprašanje, kje dobe pijanci denar? Jasno je, da javni uslužbenec z navadnimi prejemki ne more popivati. Torej morajo biti tisti, ki pijančujejo, bolj plačani. Če nas uprava vse enako ali vsaj razmeroma enako plačuje, potem si morajo pijanci denar za pijančevanje oskrbeti kje drugje, bodisi da imajo zasebno premoženje, da se prodajajo verižnikom ali pa, da sami verižijo, kajti pijančevati more danes le kapitalist, kateremu ni treba iti v državno službo. V vsakem posameznem slučaju bi bilo treba uvesti disciplinarno preiskavo.

Vsakdo si bo mislil, da je pač že več javnih nameščenecv moralo biti zasačenih pri pijastvu ter radi tega kaznovanih ali celo odpuščenih, predno se je vse skupno tako posvarilo pred tem zlom. Ali doslej ni javnosti znan skoraj noben tak slučaj in tako menda ne more biti večje ironije, kot očitati nam pijanstvo pri tem, ko stradamo v pravem pomenu besede.

Mogoče je pa le, da se je kje kdo izpozabil ter — morda v obupu — vso svojo mesečno plačo naenkrat zapil, ker sicer bi ne bil pijan; — a to je bil gotovo kak novinec, ki so ga brez vsakih polvedb in preizkušenj — morda celo iz strankarskih ozirov vzeli v javno službo in še niti tega ne vé, da bo moral potem ves mesec gladovati, ker nam na up tako nihče več nič ne da. Sicer pa če kdo pijančuje, si gotovo ni za to potrebnega čenarja pridobil s tem, da bi od vidovga do vidovega (zore do mraka) čepel v uradu, zvečer in zjutraj pa pri luči drva cepil, si obleko krpal ali kaj sličnega, delal, kakor delamo drugi, ki si kljub temu novih oblek kupiti ter služkinje držati ali drvarja najeti ne moremo.

V vsakem slučaju tak človek, ki pijančuje, ne spada med nas. Torej stran ž njim! Nas druge pa pustite vsaj v miru stradati, če nam že pomagati ne morete!

Dotični razpis se glasi:

Predsedstvo pokrajinske uprave za Slovenijo.
Štev. 13235.

Ljubljana, dne 22. nov. 1921.

Predmet: Pijančevanje med uradniki in državnimi uslužbenci.

Vsem gg. predstojnikom okrajnih glavarstev in političnih ekspozitur, policijskemu ravnateljstvu v Ljubljani, vodji policijskega komisarijata v Mariboru, osrednjemu poveljniku varnostne straže.

Poroča se mi od različnih strani, da se širi pijančevanje med uradniki in ostalimi državnimi uslužbenci.

Razvada popivanju je bila od nekdanj slaba lastnost našega naroda, ki je rodila nebroj zlih posledic, marsikomu pa je bila celo v pogubo. Popolnoma neumevno pa mi je, da se niti inteligentni krogi, ki katerim prištevam predvsem tudi naše uradništvo, ne morejo obvarovati tega zla, ko je pač najprimernejša zahteva olike, da se človek priuči obvladovati samega sebe v družabnem življenju. Kot državni uradnik je pa tudi dolžan, varovati ugled svojega stanu in ugled urada, katerega zastopa.

Posebno politični uradnik zavzema še radi svojega poklica neko posebno stališče, radi katerega je izpostavljen strogi kritiki od strani občinstva. Zato ima politični uradnik dolžnost, da se strogo obvaruje vsega, kar bi moglo škodovati njegovemu ugledu in naj si bo te dolžnosti vedno svest povsodi, v uradu in izven urada v svojem zasebnem življenju.

Tudi ostali državni uslužbenci v politični administraciji bi se morali vedno in povsod zavedati časti, da smejo služiti svoji narodni državi, ter storiti vse, da obvarujejo svoj ugled, kateri mora trpeti, ako se udajajo pijančevanju; mnogokrat celo tako, da vsled tega trpi njihovo človeško dostojanstvo.

Temu svojemu opominu pristavljam, da bom proti vsakomur, ki bi radi pijančevanja prišel v konflikt s svojimi službenimi predpisi, kar najstrožje postopal.

Naslovljenim gg. uradnikom predstojnikom pa naročam, da obveste o tem

vse podrejeno osebje in da strogo pazijo, da se obžalovanja vredni pojavi med državnimi uslužbenci v našem državnem interesu čimpreje docela zatro.

Pokrajinski namestnik: Iv. Hribar, l. r.

Iz Prekmurja!

Iz jugoslovanskega Prekmurja naše stanovsko glasilo že dolgo ni doneslo aktualnejšega poročila. Javnost je navezana na poročila političnih dnevnikov, ki objavljajo sem in tja zanimive podrobnosti iz te staroslovenske pokrajine in so s tem zadostili le dolžnosti svoji kot kronisti. O razmerah, v katerih živi ali bolje životari tukajšnje javno nameščenstvo vseh strok in panog, pa naši politični listi doslej še niso pisali. To vrzel izpopolniti je namen teh vrstic.

Mislím, da se s tem tudi izpopolni kronika jugoslovanskega pokreta v tej doledj ogrski pokrajini, kjer živi v staroslavni državi knezov Prištine in Kocela — slovenski rod — a žal pomadjarjen, ali kakor se sam naziva „vogerski Slovinc“, — in kakor so jih Madjari krstili „Vende!“ (Odtod wendisch — windisch.) Saj se imenujejo sosedne prelepe Slovenske gorice — „Windische Büchel.“ — Ali to samo mimogrede. Opisati položaj javnega uradnika in nameščenstva v tej sicer lepi pokrajini, v tem malem Banatu Slovenije, to je in bo „jeremijada“.

Ko je leta 1919. dne 12. 8. naša vojska zasedla po mandatu mirovne konference v Parizu Prekmurje, je morala vlada skrbeti za to, da prevzame po slovenskem uradništvu vso javno upravo v Prekmurju. Sedež upravnih oblasti je mesto Murska Sobota, dočim je en del oblastev in uradov tudi v Dolnji Lendavi, ki leži ob železnici Dolnja Lendava — Čakovec — Varaždin. — Radgona, ki nam žalibog ni bila prisojena — je bil glavni kolodvor za Prekmurje. Odkar nam pa je Radgona ugrabljena, je postal iz „vrat“ — „zid“.

Že od vsega začetka zasedbe Prekmurja je bil položaj semkaj poslanega uradništva in nameščenstva težaven. Z vsakim dnevom, ko se je začejalo življenje po naši zasedbi urejevati, je rastla draginja vseh življenskih potrebščin kar skokoma. Premetenost tukajšnjega prebivalstva zna položaj javnega nameščenstva izkoristiti na izredno rafiniran način. Čisto po oni rečenici: Ako hočeš, da živiš, plati, a nemoj se tužiti!

Uvidevši ta težavni položaj semkaj došlega uradništva, pa je takratna deželna vlada za Slovenijo sporazumno s predsedstvom delegacije ministrstva financ v Ljubljani izdala meseca oktobra 1919 odlok oziroma določbo, da pritičejo uslužbencem, ki so prišli službovat v Prekmurje, dnevnic in sicer, menda po Koroškem vzorcu — po činovnih razredih za uradništvo, kakor tudi v smislu obstoječih predpisov za nižje drž. uslužbenecv.

Javno nameščenstvo v Prekmurju je dobivalo te dnevnic do 1. 12. 1920. S 1. 12. 1920. pa so bile te dnevnic ukinjene, ker se je baje dognalo, da so se razmere v Prekmurju znatno izboljšale in so, če se abstrahira zveza z sosedno bivšo Štajersko, približno iste kot v Sloveniji. Da je ta trditev pomotna, je dokazalo javno nameščenstvo potom vlog na pristojna mesta oziroma potom resolucij na javnem shodu dne 4. 2. 21. Zadevo je izčrpno utemeljil in obrazložil okrajni komisar dr. Bratuša. Uspeh teh korakov je bil ta, da so se odločile merodajne oblasti v Ljubljani, da so se prekmurškemu nameščenstvu vendar le priznale te takozvane „prekmurske dnevnic“, sicer ne-

koliko restringirane, a ipak in to do 1. 6. 1921. Od tega dne pa so te dnevnic definitivno ukinjene, ker so baje v ministruvstvu financ v Beogradu obstojali resni pomisleki proti odobritvi takih dnevnic oz. opravičenosti teh dnevnic.

Tako smo v Prekmurju, v krajini, kjer vlada nečuvvena draginja, že od 1. 6. 1921. brez tega poboljška! — Toda državno nameščenstvo ni držalo križem rok in je začelo v tej smeri precej živahno delo. Nekako sredi meseca julija se je sestalo nekaj gospodov pod predsedstvom sodnika Leveca v mali dvorani „Narodne Čitalnice“ k pomenku, kaj bi bilo ukreniti glede zopetnih dnevnic. Temu pomenku je iz posebne ljubeznivosti prisostvoval tudi g. notar Koder, ki nam je odkrit in naklonjen prijatelj in se je iz lastne inicijative ponudil, da našo utemeljeno zahtevo priporoča v Jugoslovanski demokratski stranki, ki se bo toplo zavzela za to našo zadevo. Kmalu po tem sestanku pa smo zvedeli, da nas pride v Prekmurje obiskat g. minister za socialno politiko g. dr. Kukovec. Temu semkaj v Prekmurje došlemu vladnemu funkcionarju je tukajšnje uradništvo in nameščenstvo izročilo utemeljeno spomenico, v kateri se je temeljito objasnili težaven položaj javnega nameščenstva v Prekmurju. Na dotičnem sestanku, na katerem je bila ta spomenica po navzočem javnem nameščenstvu odobrena, se je na predlog g. nadgeometra Kavška izvolil stalni odbor uradništva, ki naj ima vedno vse tozadevne stvari v evidenci. V ta odbor so bili izvoljeni: sodnik Tilen Levec, sodnik Tratnik in pis. asistent Aug. Kos. — Enaka spomenica se je bila izročila tudi g. pokrajinskemu namestniku Ivanu Hribarju o priliki njegovega obiska v Prekmurju.

Ker pa do meseca oktobra na to našo spomenico in vlogo nismo dobili nikakega odgovora, smo pač začetkom oktobra ponovno zaprosili, da nam ta dva gospoda pomoreta. — A prispel je odlok pokrajinske uprave za Slovenijo, da se prekmurske dnevnic sploh več ne bodo dovoljevale, dasiravno se uvideva težavni položaj javnega nameščenstva.

Kaj sedaj? Menda ni treba povdarjati, da je ta odlok naredil na vso javno nameščenstvo naravnost uničujoč vtis.

Na ta odlok se je sklical dne 24. 10. 1921. v prostore „Narodne Čitalnice“ javen shod vsega javnega nameščenstva v M. Soboti, da zavzamemo v pogledu prekmurskih dnevnic svoje stališče. Tega sestanka se je udeležilo do 72 javnih nameščencev. Shodu je prisostvoval tudi okrajni glavar Lipovšek.

G. Sodnik Levec je po običajnem pozdravu podal besedo g. pis. asistentu Kosu, ki je navzočim obrazložil kaj bo treba sedaj ukreniti, da se za Prekmurje izposluje povišba draginjske doklade v smislu člena XII., uredbe broj 130.000. ex 1920. Le na podlagi tega zakonskega določila je možno nekaj doseči. Predlogi asistenta Kosa so bili tile:

1. Spomenica, kakor je bila izročena gg. dr. Kukovcu in Hribarju, se prerediti in se s prošnjo, da se za Prekmurje določi v smislu člena XII., uredbe broj 130.000 / 20 špeciialna povišba draginjskih doklad, ker je Prekmurje krajina, kjer vladajo izredne draginjske razmere, pošlje na ministrski svet kraljevine SHS.

2. Enaka spomenica se pošlje z zaprosilom za podporo vsem parlamentarnim klubom iz Slovenije, ki so zastopani v „Narodni skupščini v Beogradu“ in sicer:

a) jugoslovanski demokratski stranki v roke narodnega poslanca g. dr. Gregorja Žerjava.

b) Načelstvu slovenske ljudske stranke v roke načelniku ministra na razpoloženju g. dr. Antona Korošca.

c) Načelstvu samostojne kmečke stranke v roke g. veterinarskega svetnika nar. poslanca Janko Rajerja.

d) Načelstvu narodne - socialne stranke v roke narodnega poslanca g. J. Držiča.

e) Načelstvu jugoslov. socialnodemokratske stranke v roke narodnega poslanca g. dr. V. Koruna.

3. Spomenica se nadalje vroči tudi okrajnemu glavarju v M. L.

4. Dopis se odpošlje na g. pokrajinskega namestnika v rečenem smislu glede že vročene spomenice.

5. Istotako tudi g. ministru za socialno politiko dr. Kukovcu.

6. Vso državno uradništvo in nameščenstvo v Prekmurju se pridružuje resolucijam na shodu državnih nameščencev v Celju v polnem obsegu.

7. Spomenica s primernim dopisom se pošlje tudi g. narodnemu poslancu Jožefu Reisnerju.

Vsi ti predlogi asistenta Avg. Kosa so bili sprejeti soglasno, in je navzoče nameščenstvo odobrilo in dalo temu odboru polnomoč, ukreniti vse potrebno, da se doseže, kar se prosi.

Na predlog asistenta Avg. Kosa je bil tudi ta uradniški odbor razširjen. Sestavo spomenic in tozadevnih dopisov ter prošenj je prevzel asistent Kos.

Vse tozadevne spomenice in zaprosila so se na zgoraj označene faktorje odposlale dne 13. novembra 1921.

Dne 17. novembra 1921 se je spomenica odposlala tudi g. referentu v zakonodavnem odboru narodnem poslancu Gjonoviču.

Dne 2. decembra 1921 pa ponovno zaprosilo g. prof. in narodnemu poslancu Reisnerju.

V citirani spomenici obrazlagamo, kako strašna draginja vlada tu v Prekmurju in da je vse državno uradništvo in nameščenstvo v naravnost obupnem položaju.

Ko to tem potom povemo tudi javnosti, prosimo tukaj še enkrat vse činitele in merodajne faktorje: Hitite nam pomagat! Beda trka na vrata z vsakim dnevom je hujša! Stanje državnega nameščenstva v Prekmurju je tako tužno in žalostno, da bi človek moral imeti Cankarjev slog, to naslikati veruv!

Sedaj ko se, kakor razvidimo iz časniških poročil uravnava naredba in izenačenje činovniških beriva za vso državo eotno in po draginjskih razredih, se mora za Prekmurje doseči to, da je uvrščeno v najvišji draginjski razred.

Glede draginje pripomni se naj le to, da stane en seženj slabih drv tukaj 2200 do 2400 K. 100 kg premoga pride na 160 do 180 K. — Abonement v gostilni 36—40 kron in že se obeta, da se bo še vse spet podražilo.

Eno potovanje v Doljno Lendavo do vlaka 700—800 K tudi že 1000 K.

Ali niso to naravnost obupne razmere?

Odpomoč je zato nujna in je vsako odlašanje — vnebovpijoča krivica!

Dajte torej citissime!

Veritas.

K. A. (Cankova):

Razmere drž. nameščencev v Prekmurju.

O razmerah drž. nameščencev v Prekmurju dolgo časa že molčimo. Vendar naj se tudi mi Prekmurčani enkrat oglasimo. Naši prejemki so bili lani, če že

ne dosti, vsaj nekaj ugodnejši kakor so danes. Človek si je mogel nabaviti najpotrebnejše obleke in obuvala. Razmere pa so se poslabšale. Mraz je tu in kje naj človek vzame peneze, kakor pravi Prekmurčan, da si nabavi najpotrebnejšega perila in obuvala za zimo? Če si hoče človek danes kupiti par črevljev, mora naštetih črevljarju 600—700 K. Kako naj to plača? Če ima človek samo kosilo in večerjo, je 30—35 K. Kaj naj bo potem še za zajuterk, ki tudi stane? Malo tople vode, ki se računam za kavo in komadič kruha, ki ga lahko uporabiš za dalnogled, stane 8 K. Potem si lahko izračunite, kaj je treba plačati mesečno samo za hrano $43 \times 30 = 1290$ K. To je šele hrana. Kje pa so obleka, stanovanje, perilo, drva in druge najnujnejše potrebščine? Iz tega je lahko vsak čitatelj prepričan, da si človek niti ob času, če ga doleti kaka bolezen, ne more privoščiti kakega priboljška. Še manj pa, da bi si privoščil kozarec vina, ki ga je dostikrat v tem mrazu človek neobhodno potreben.

Več tovarišev iz Prekmurja.

Vestnik.

TOVARIŠI! TOVARIŠICE! Z zadnjo številko smo Vam poslali položnice in označil vsakemu poleg naslova ostank naročnine, ki le plačati do 31. decembra 1921. Prosimo Vas uljudno, da to vpoštevate in nam dotične zneske nemudoma nakažete. Odzvalo se jih je sicer že nekaj, toda velika večina ne! Ne odlašajte s plačilom in uvažujte, da so dotični zneski že davno zapadli v plačilo. Uprava mora plačevati list sproti in ji pri najboljši volji ni mogoče čakati na narečnino po več mesecev, kakor se to žal dogaja. Ne bodite razžaljeni in ne odpovedujte lista, če Vas se opozori na zamudno narečnino, ker jo nismo zakrivali mi! Obnovite narečnino za tekoče leto nemudoma ter pridobivajte nove narečnike in prispevke za tiskovni sklad. Vsak naj pridobi vsaj še jednega narečnika, kajti le, če se število narečnikov pomnoži nam bo mogoče z dosežanjo narečnino list vzdržati, ker se je tisk zopet podražil pri vsaki številki za nad 300 kron. Razposilanih nabiralnih pol se je poslužilo le malo tovarišev; posamezni so dosegli lepe uspehe, velika večina pa se za pole sploh ne briga. In vendar se da z podrobnim delom veliko doseči. Tovariš g. Sotelsšek je pridobil 6 novih narečnikov, tovariš g. Janko Černe iz Maribora pa nam javlja, da je nabral za tiskovni sklad 400 K in na narečnini 150 K. Lep uspeh! Treba le dobre volje in nekaj truda, pa gre! V vsakem večjem kraju naj vsaj eden žrtvuje za list malo časa, pa nam ne bo treba vedno in vedno tarnati nad brezbriznostjo in stanovsko nezavednostjo, ki tako bujno cvete v naših vrstah! Zato tovariši, več točnosti in dela, uspeh ne izostane!

U p r a v a.

Društvo sodnih poduradnikov in slug za Slovenijo opozarja še enkrat svoje člane, da se zanesljivo udeleže polnoštevilno občnega zbora, ki se vrši dne 8. januarja 1922. ob 14. uri v Ljubljani, Justična palača soba šteev. 28. — Odbor.

Krivica poštnim odpravnikom. Čital sem v „Našem Glasu“ šteev. 47 članek, v katerem navaja državni uradnik VI. čin. razreda svoje mesečne prejemke 5000 K in izdatke 5103 K. Kaj pa rečete, dragi tovariši, o mojem stališču? Poštni odpravnik III./2, sem oženjen, s 4. otroki z mesečnimi prejemki 2300 K. Imenovani uradnik VI. č. r. težko preživlja 4 osebe s 5000 K mesečno, kako pa naj jaz preživljam in oblačim 6 oseb z 2300 K me-

sečno? Vsi javni uslužbenci vseh kategorij in vpokojenci dobivajo za svoje rodbinske člane dnevno po 12 K draginjske doklade, a jaz dobivam po 5 K. Težko je verjetno, da bi bili merodajni faktorji pri odmeri draginjskih doklad tako kratkourni, da bi tega ne razumeli kar razume vendar vsak še tako omejen kmet, da je v enem in istem kraju za vse enaka draginja. Ako pa so to vedoma storili, so storili krivično in ne človeško. Žalostno je, da smo imeli v naši lepi državi tako vlado, ki je poznala le dolžnosti in ne pravic. Dokler sem imel še kaj prihranjenih avstrijskih kronc, je še šlo, a te kronce mi je krivična odmera draginjskih doklad požrla, postranski zaslužek mi je zabranjen (kar pa je v pravem pomenu tudi čisto prav, kajti vsako postransko opravilo, več ali manj ovira službena opravila.) Država mi ne da toliko, da bi mogel vsaj najskromneje živeti, sedaj pa stojim tu lačen in razcapan, kakor kak cestni postopač, da se že samega sebe sramujem. Prosim visoko narodno vlado, pokrajinsko upravo, oddelček za socialno oskrbo, narodno demokratsko poslanstvo, zlasti pa gg. prof. Reisnerja ministra dr. Žerjava, preiščite, če je še kje kaj pravice, odpravite nam to v nebo vpijočo krivico in posredujte, da dobimo tiste draginjske doklade, kakor drugi javni uslužbenci in vpokojenci!

— Poštni odpravnik.

Krona in dinar. Zadnji čas plačujemo že skoraj povsod v dinarjih, le pri nekaterih uradih računamo še in plačo dobivamo v kronah, seveda radi lepšega. Ali bi ne bilo bolje, ko bi bili začeli že takoj pri izmenjavi kron v dinarje računati v dinarjih ter si tako prihranili tiste natiske na dinarskih novčanicah, ki jih danes že tako nihče več ne pogleda? Škode bi gotovo nihče ne trpel, pač pa bi bila enotnost denarja v vsej državi in v računih ter bi ne bilo treba preračunavati vedno krone v dinarje ali obratno. Čas pa je že, da se vpelje enotno računanje vsaj pri uradih, da se ne bo treba vedno prepirati za vinarje, ki jih itak več ni in nič ne veljajo. Komur je pa toliko žal za kronce in vinarje, pa naj gre v Avstrijo, da jih bo imel dovolj!

Udarec za udarcem. Tov. Karel Urbančič piše v »Pošt. Gl.«: V naših vrstah vre in ekspanzivnost pare že dviga ventil. Udarec za udarcem pada na nas. Draginja raste z vsakim dnem, vrednost našega denarja pa pada. Dokler ne bo ravno narobe, toliko časa bo vladala skrb in beda nad nami. Ti dve naši zvesti spremlevalki nas ženeta v obup, obup pa jemlje ljudem razsodnost. Eni jočejo, drugi kolnejo, nekateri so popolnoma apatični, ker so izgubili vse upanje, da bomo še kdaj po človeško živeli. Vsi ti duševni pojavi, ki se različno kažejo, so posledica skrajno napetega duševnega razpoloženja. Le s težavo mirimo in tolažimo razburjene in sestradane ljudi. Nehvaležno delo je to. Če bi ne mirili, bi oblasti dolžile nas »kočovodje«, da netimo nezadovoljnost, če pa pogovarjamo ljudi, naj potrpe, da mora biti v kratkem bolje, ker se nam obljublja pomoč, pa preslišimo po nedolžnem toliko grenkih, da moramo utihniti, ker imajo prav. Prav imajo vsi ti lačni ljudje, ugovarjati jim ne moremo. Le tolažimo jih še, kakor nas tolaži poslanec g. Reisner, da se dnevnice in rodbinske doklade kmalu zvišajo. Revez g. Reisner, reveži mi, če se ne bo to prav kmalu uresničilo! Vladi smo že večkrat povedali, da odklanjamo vsako odgovornost, če nas ne reši obupnega položaja.

Dodaci cestarskog osoblja. Izvješće naše vlade u tom predmetu leži još uvijek neriješeno kod ministarstva gradjevinarstva u Beogradu, a po svemu se čini, da kompetentni faktori ne uvidjaju opravdanost zahtjeva, da se i cestarskom osoblju dopitaju dodaci, kakve uživaju ostali državni namještenici, stojeći na stanovištu, da cestari ne posvećuju svoje sile isključivo samo državnoj službi, jer im ostaje dovoljno vremena, da se bave i svojim gospodarskim poslovima, a povrh toga u naravi uživaju razne pogodnosti, kao što je košnja trave itd. U ministarstvu izjavijuju, da će se to pitanje riješiti zajedno s novom uredbom o dodacima na skupoću, koju za najkraće vrijeme imade da pretrese zakonodavni odbor narodne skupštine. Čim saznamo nešto pošnjega, javit ćemo u »Našem Glasu«.

Dodaci na skupoću. O tom pitanju raspravljao je, a i sada još raspravlja finansijski odbor narodne skupštine, u kojem je izneseno stanovište, da se dodaci na skupoću ne smiju osnivati na tom, dali je službeno mjesto na starom ili novom teritoriju, već jedino po skupoći životnih potreba u onom kraju, gdje činovnik služi. Te se pak životne potrebe moraju objektivno odrediti isključivo prema statističkom pregledu životnih namirnica u dotičnom kraju. Obzirom na to, trebalo bi čitavu državu razdijeliti na razrede prema skupoći i svako mjesto prema statističkom materijalu uvrstiti u određeni razred bez obzira, na kojem se teritoriju nalazi, da li je selo ili grad. U tom smislu izradjuju se u krilu vlade tabele, a stvar će doći na stvarni pretest, čim bude dovršen projekat zakona o državnom proračunu. Za danas se na temelju pouzdanih informacija ne može još utvrditi vrijeme, kada će nam novi dodaci na skupoću biti dopitani, a još manje, kada će nam biti isplaćeni. Za sada dakle ne preostaje drugo nego strpljivo čekati.

Književnost.

France Weber: Sistem filozofije I. iniv. format, I—XI in 384 strani, cena 120 K. — Založila in izdala Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg, Ljubljana 1921. Prejeli smo knjigo, ki je nov okras naše znanstvene literature. V njej skuša avtor rešiti temeljno vprašanje, ki se tiče notranjega ustroja vsega, kar naj zasluži ime »predmet«. Njegova raziskovalna pot ga vede pri tem že v tej knjigi k podrobnem raziskovanju najraznejših filozofskih vprašanj, malone vseh filozofskih disciplin od splošnega vedoslovja, do špecialne spoznavne teorije, od psihologije do etike, estetike in metafizike. Glavno težišče knjige pa tvorijo podrob-

na psihoanalitična izvajanja. Avtor nas vede končno tudi do točne in trojne definicije tega, kar pač tolikokrat dnevno izgovarjamo in kar spada vendar med najtežje in najsubtilnejše pojave. S svojimi definicijami pojma predmeta, si odpira tako avtor pot, ki mu omogoči, da bo v prihodnji knjigi svojega »Sistema« lahko podal splošen in podrobni obris celokupne filozofije kot organskega sestava lastnih disciplin, ki jim gre popolna enakopravnost v sestavo vseh znanosti. Ker skuša avtor svoje rezultate tudi negativno pojasniti, s tem, da navaja najraznejša nasprotna mnenja, bo imelo delo poleg čisto znanstvenega tudi naučno informativen pomen. Namenjeno je v prvi vrsti avtorjevemu slušatelju, bo pa služila tudi onim, ki se sicer hočejo kolikor toliko poglobiti v sodobna filozofska vprašanja. Da more to, tako obsežno na tri knjige zasnovano znanstveno delo iziti, gre glavna zasluga založništvu, ki je v sedanjih, baš za izdajanje takih znanstvenih del neugodnih razmerah z zahvale vredno požrtvovalnostjo omogočila, da stopa avtor s svojimi idejami na dan tudi v široki slovenski in jugoslovanski javnosti. Z ozirom na to dejstvo se tudi navedena cena knjige ne more zdeti nikomur previsoka. Toplo jo priporočamo!

Nabirajte inserate in prispevke za tiskovni sklad ter pridobivajte nove naročnike:

Za tiskovni sklad „Našega Glasa“ so darovali: G. Andrej Žmavc, ravnatelj vinarške šole v Mariboru nam je poslal 150 kron. Darovali so gg. inž. Pekovšek, Jos. Pivl, Fran Wernig, inž. Drago Švigelj, profesorji po 30 K; Andrej Žmavc, ravnatelj 20 K in Fran Aplenc, instruktor 10 kron. G. Janko Kilar v Ljubljani mesto strokovy častnega večera davč. tu stratorja g. Iv. Skuška 50 K. G. Anton Ribič, javni uradnik, Prui 30 K. G. Rupko Brovet, Trebnje; g. Anton Cetinski, Kočevje po 20 K. G. Majcen M., Ljubljana, g. Fran Jurina, fin. nadsvetnik, Travnik, g. Jakob Berne, višji geometer v Metliki in g. Josip Drevenšek, sodni kancelist v Šoštanju po 15 K. G. Ivan Verdnik, poštar v Šoštanju 10 K. G. Stane Vedlin, Kamnik 7 kren. G. Anton Javornik, Vel. Lašče; g. Janko Benedik in g. Rud. Vivod v Sevnici ter g. Ivan Mlinar in g. Jernej Petrič, sodni slugi v Radečah po 5 K. Srčna hvala vsem g. darovalcem!

Uprava.

Tovariši: Rešite poslano Vam položnice pozabljenosti in obnovite z njimi naročnino:

VZAJEMNA POSOJILNICA

REG. ZADRUGA Z O. J. V LJUBLJANI

dovojuje javnim uslužbencem posojila na osebni kredit proti poroštvu, zaznambi na službene prejeme in zastavi življenjskih polic na daljšo dobo in proti malim mesečnim odplačilom :: **7% obresti.**

HRANILNE VLOGE SE OBRESTUJEJO PO 4%.

Prošnje se rešujejo zelo hitro. Zahtevajte prospekt

NAŠ GLAS

je strogo stanovski list in se zavzema za koristi vseh javnih nastavljenecv.

Naročaito in širitc naše glasilo!